

องค์ความรู้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการดีเด่น

๑. นายโพยม ศรีวิชัย ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

๑. งานที่ภาคภูมิใจ เรื่อง การดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัดสำหรับนาข้าวจังหวัดขอนแก่น

เทคโนโลยี “ปุ๋ยสั่งตัด” เป็นการให้ปุ๋ยให้พอดีกับความต้องการปุ๋ยของพืชแต่ละแปลง ไม่ให้มากหรือน้อยเกินไป ที่ทำให้ต้นข้าวอ่อนแอ เกิดปัญหาโรคแมลงศัตรูข้าวระบาด ต้นข้าวให้ผลผลิตต่ำ และยังเป็นการป้องกันปัญหาปุ๋ยปลอม ปุ๋ยต่ำกว่าค่ามาตรฐาน และการสูญเสียธาตุ N ที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยยูเรียมากเกินไป

๒. องค์ความรู้ในการทำงานที่ภาคภูมิใจ

เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอน คือ ๑) ตรวจสอบข้อมูลชุดดิน ๒) ตรวจสอบปริมาณ N-P-K ในดินด้วยเครื่องมือภาคสนาม และ ๓) การใช้คำแนะนำปุ๋ยที่นักวิจัยได้พัฒนาไว้แล้ว จังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัดสำหรับนาข้าว ในเขตชลประทาน ในพื้นที่อำเภอสูง ซึ่งเป็นเขตส่งเสริมการเกษตร Zoning โดยบูรณาการการดำเนินงานและการสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ จากหน่วยงานภาคี ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มุลินธิพลังเวชและชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถานีพัฒนาที่ดินขอนแก่น สำนักพัฒนาที่ดินเขตที่ ๕ จังหวัดขอนแก่น และอปท.ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงานในรูปแบบโครงการนำร่อง โดยใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ ระบบ MRCF ในการขับเคลื่อนงาน ดังนี้

๑) ศึกษาข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมา (M)

๒) ประชุมหารือการดำเนินโครงการและแต่งตั้งคณะทำงาน (R,C)

๓) คัดเลือกเป้าหมายพื้นที่ (M,C,F)

๔) ประชุมชี้แจงโครงการแก่เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร (C)

๕) จำทำแปลงใช้ปุ๋ยสั่งตัดและใช้ปุ๋ยแบบเดิมทุกราย โดยวัดขนาดและพิกัดแปลง พร้อมเก็บตัวอย่างดินจากแปลงที่จะใช้ปุ๋ยสั่งตัดและตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างดิน หาปริมาณธาตุอาหาร N-P-K

๖) อบรมเกษตรกรการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด และจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จุดละ ๓ ครั้ง (C)

๗) จัดซื้อแม่ปุ๋ยสนับสนุนเกษตรกรในแปลงที่ใช้ปุ๋ยสั่งตัด

๘) เก็บข้อมูลต้นทุนการผลิตและวัดผลผลิตข้าวแปลงใช้ปุ๋ยสั่งตัดและแปลงเปรียบเทียบ (MRCF)

๙) จัดงานวันเก็บเกี่ยวและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การใช้ปุ๋ยสั่งตัดและประชาสัมพันธ์โครงการ (M C F)

๑๐) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำเอกสารสรุปการดำเนินการ (M)

ผลจากการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด พบว่าแปลงที่ใช้ปุ๋ยสั่งตัดของเกษตรกร มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ๒,๖๙๐ บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี ๓๖๘ บาทต่อไร่ แปลงเปรียบเทียบมีต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี ๕๘๘ บาทต่อไร่ ทำให้ต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีลดลง ๒๐๖ บาทต่อไร่ แปลงใช้ปุ๋ยสั่งตัดได้ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐๔ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้น ๙๖ กิโลกรัมต่อไร่ มีกำไรเฉลี่ย ๘,๗๑๘ บาทต่อไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้น ๑,๗๕๙ บาทต่อไร่ เมื่อเทียบกับแปลงใช้ปุ๋ยแบบเดิม

๓. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำงาน

๑. มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ขยันหมั่นเพียรศึกษาหาความรู้ให้มีความเชี่ยวชาญในงานรับผิดชอบ โดยได้ศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรใหม่ๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติเอง ใช้เวลาวันหยุดราชการในการศึกษาเรียนรู้ในพื้นที่ทำสวนของตนเอง เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นคำแนะนำแก่เกษตรกรและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ในการดำเนินงานตามภารกิจการส่งเสริมการเกษตร

๒. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้ความรู้ความสามารถ ที่ได้จากตำรา จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงานที่ผ่านมา และจากประสบการณ์การลงมือปฏิบัติเอง ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปรับปรุงพัฒนางานด้วยความพากเพียร สามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับอำเภอ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนร่วม และเกษตรกรเป็นหลัก จนมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เช่น ได้ออกแบบและประดิษฐ์เครื่องผสมปุ๋ยแบบมือหมุนที่มีราคาถูกที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้เผยแพร่แก่ผู้สนใจและเกษตรกรในการนำไปใช้ประโยชน์